Xutbeya Kurdî (Kürtçe Hutbe)

HEYECANA TEBLÎXÊ YA SEHABEYÊN KÎRAM

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Divê di nav we de komek hebe ku gazî xêrê bike, emrê qenciyê bike û rê li ber xerabiyê bigire. Yên ku digihîjin felatê, ew in.”

(Sûreya Âl-i Îmran, ayeta 104)

Gelî Musilmanên hêja!

Mijara xutbeya me ya îro, heyecana teblîxê ya Sehabeyên Kîram e.

Her mu'minê ku Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) dîtiye, ketiye nav atmosfera wî ya mubarek, guh daye wî û wek musilman wefat kiriye, jê re **“sehabî”** tê gotin.

Peyvên **“Sehabe”** û **“Eshab”** pirjimara peyva **“sehabî”** ne. Yanî her du jî têne maneya sehabiyan.

Sehabeyên me yên hêja li pey Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem), ku serbilindiya hemû mirovahiyê ye, cihê xwe girtibûn. Wan peyama wî qebûl kiribû. Ragihandina vê peyamê ji mirovan re kiribûn armanca herî mezin a jiyana xwe.

Wan di ragihandina vê peyama pîroz de jî bi hestiyarî û baldarî tevdigeriyan.

Pêşî, bi jiyana xwe bûbûn nimûneyeke wisa baş û rast ku kes nikaribû îtîrazê li wê bike. Piştre jî bi gotinên nerm û maqûl, rewşa dil û ruhê xwe nîşanî mirovan didan.

Allah (celle celaluhu), dema ku Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem), ku serbilindiya hemû mirovahiyê ye, bi wezîfeya risaletê şand, wekî ku bi wî re ew kes jî şandibûn ku wê peyama îlahî ji dil û can qebûl bikin û li seranserê dinyayê belav bikin.

Helwesta Hz. Xedîce, Hz. Ebû Bekir, Hz. Omer, Hz. Osman, Hz. Elî û yên din ên ku di destpêkê de îman anîn (Xwedê ji wan razî be), bi awayekî din şîrovekirin zehmet e.

Di wê demê de hêj tenê çend ayetên wehiyê hatibûn. Lê wan bêyî tu dudilî, peyama ku Resûlê Xwedê ji wan re anîbû, qebûl kir. Ew ji bo ku vê peyamê bigihînin kesên din, bi heyecaneke mezin hewl didan û xwe didan ber vê karê.

Hz. Ebû Bekir, gava ku peyama îlahî bihîst, bêyî tereddud îman anî. Wî bi hemû hêza xwe, heta bi qasî canê xwe, xwedî li vê dozê derket. Ev bûyereke wisa nîne ku mirov wê biçûk bibîne. Helwesta yên din ên ku di destpêkê de îman anîn jî ji ya wî ne cuda bû.

Erê, Allah, dema ku peyama xwe ya ku dê rûyê dinyayê biguherîne, bi Insanê Kamil (sallallahu aleyhi we sellem) re şand, wekî ku eshabên wî jî ji bo alîkariya wî ji berê ve amade kiribûn û ji bo vê wezîfeyê perwerde kiribûn.

Îmana wan a kûr, teslimiyet û tevekkula wan a tam, li ser kesên ku wan peyam digihandine wan, tesîreke taybet dihêla.

Dema ku mirov peyamekê hînî kesên din dike û wê teblîx dike, pir girîng e ku ew bi dil û can bi rastiya wê peyamê bawer bike. Ji ber ku ev bawerî tesîreke mezin li ser gotinên wî dike û dibe sedem ku mirov peyama wî qebûl bikin.

Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) û Sehabeyên Kîram, bi dînê ku temsîl dikirin, bi îmaneke pir xurt û qet'î bawer dikirin. Baweriya wan ji wê baweriyê jî xurttir bû ku mirov dizane piştî îro sibê dê were, an jî roj piştî ku ava dibe, roja din dê dîsa hilê.

Yek ji sedemên girîng ên ku peyama wan di demeke kurt de di dilê mirovan de cih girt û tesîr kir, ev baweriya wan a xurt û qet'î bû.

Ew bi çavekî xwe li Cennetê dinêrîn û didîtin ku Cennet ne cihê wisa ye ku mirov dikare ji dest

bide. Bi çavê xwe yê din jî li Cehennemê dinêrîn û digotin: **“Xwedê tu kesî nexîne vê derê!”** Ji ber vê yekê, hewl didan ku destê xwe bigihînin her kesî.

Wan armanceke pir mezin hebû ku em dikarin jê re bibêjin **“Îdeala ku mirovên din jî bijîn û sax bimînin.”** Ew ji bo vê armancê dijiyan.

Ew ji bo ku kesên din bijîn, dijiyan. Ji bo ku kesên din bijîn, amade bûn her cure fedakariyê bikin.

Sehabeyên Kîram nû ji dema cahiliyê derketibûn. Lê di demeke pir kurt de bûbûn mirovên xwedî îrfan, dil û ruh. Ew gihîştibûn asteke wisa ku dikaribûn rê nîşanî hemû mirovahiyê bidin. Di vê guherîna wan de, sohbetên Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) û tesîra ku ji wan sohbetan li ser wan mabû, roleke pir mezin hebû.

Wan ev heyecana teblîxê ji rêberê xwe yê herî kamil, Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) wergirtibû.

Çimkî di Qur'ana Kerîm de, Xwedê ji bo ku dilê wî rehet bike û vê xemgîniya wî kêm bike, wiha jê re dibêje:

“Eger ew bi vê gotinê îman neynin, qey tu ji ber xema ku hemû îman bînin, êdî hema hema xwe dixwî û xwe dihelînî!”

(Sûreya Kehf, ayeta 6)

Erê, di serî de Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem), piştre jî şopînerên wî yên dilsoz, her yek li gorî dereceya xwe, ji bo mirovan pir xem dixwarin.

Wan dixwest ku mirov bigihîjin astên herî bilind ên kemalê, bi Cennetê serbilind bibin û nimetên axiretê bi riza û razîbûna Xwedê tac bikin.

Ji bo vê yekê, ji ber xema mirovan hema hema xwe dixwarin û xwe dihelînin.

Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem), Mus'ab şandibû Medîneyê. Ev sehabiyê bi nav û deng, ku şagirtê Resûlê Xwedê bû, hê ku gihîşt Medîneyê, dest bi îrşad û teblîxê kir. Li Medîneyê hema hema deriyek nemabû ku wî lê nexistibû.

Ew xwedî ruhekî wisa fedakar, samîmî û bi îxlas bû ku kesên guh didan sohbetên wî, di demeke pir kurt de ji kufrê dûr diketin û dihatin nav dînê Îslamê.

Hatina wî li Medîneyê tevliheviyek û hereketek mezin çêkir. Es'ad bin Zurare ew li mala xwe mêvan dikir. Li Medîneyê her kesê ku xwedî nav û qedr bû, dihat mala Es'ad û guh dida Mus'ab.

Kesên ku dihatin, bi hêrs û xezeb dihatin. Lê dema vedigeriyan, êdî ne wekî dema hatina xwe bûn.

Sa'd bin Muaz jî yek ji wan kesan bû. Rojekê ew jî bi hêrs hat û got ku ew ê nehêle tu kes li Medîneyê fitneyê derxe. Çimkî ji wî re hatibû gotin ku hatina Mus'ab fitneyek e.

Sa'd ket malê. Mus'ab wê demê jî bi dengê xwe yê nerm û wekî qedîfeyê, ji kesên li cem xwe re tiştan vedigot.

Sa'd di destpêkê de pir bi hêrs û hişk axivî. Lê Mus'ab jê re wiha got:

“Pêşî were, rûne û guh bide min! Eger tiştên ku ez dibêjim li te xweş nehatin, ez ê dev ji vê karê berdim û careke din te aciz nekim.”

Ev gotin bes bûn ku dilê Sa'd bin Muaz nerm bikin.

Piştî demeke kurt, Sa'd ji deriyê wê rêya pîroz ket hundir, ku ew rê dê wî bigihandaya maqameke wisa bilind ku dema wefata wî, melaîket dê wî bi rê bikin.

Û Sa'd bi dengekî ku ji kûrahiya dilê wî dihat, kelîmeya tewhîdê bi dengê bilind got.

Di Medîneya wê demê de, misilmanbûna Sa'd bin Muaz, wekî misilmanbûna Hz. Omer li Mekkeyê, bû sedema şahî û heyecaneke mezin. Ev bûyereke pir mezin bû û dengê wê heta eşîrên derdora Medîneyê jî belav bû.

Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem), bêyî ku raweste û bêhna xwe vedide, her tim heq û heqîqet belav dikir. Şagirt û şopînerên wî yên dilsoz jî bi heman awayî li çar aliyên dinyayê belav bûbûn. Wan hewl dida ku wezîfeya belavkirina heqîqetê bi awayê herî baş pêk bînin.

Li gorî rîwayetan, ji bo temsîl û teblîxa Îslamê, bi hezaran sehabî li Şamê û zêdetirî pêncsed sehabî li Humusê bi cih bûne.

Suyûtî, ku li ser sehabeyên li Misrê jiyane lêkolîn kiriye, diyar kiriye ku zêdetirî sê sed sehabî li wir bi cih bûne.

Her wiha, sehabî çûne cihên wekî Taîf, Yemen, Yemame, Behreyn, Medaîn, Merw, Nîşabûr, Isfehan û Semerqendê. Hin ji wan jî li van deran wefat kirine.

Tê gotin ku hin sehabî gihîştine Hindistan, Çîn û Endulusê jî.

Îro li Stenbolê nêzîkî sî cih hene ku wekî gorên sehabeyan tên ziyaret kirin. Lê di çavkaniyên dîrokî de tenê tê gotin ku Ebû Eyyûb el-Ensarî û Ebû Şeybe el-Xudrî li wir şehîd bûne.

Îro tiştê ku em herî zêde hewcedarê wê ne, ew ufûq û şuûra Sehabeyên Kîram e.

Eger em jî bi heman qasî bi esasên ku em pê bawer dikin, îman bînin û bi xema gihandina van esasan ji dilên mirovên hewcedar re bijîn, em dikarin zindanan jî bikin Medreseya Yûsufiyê.

Em ê bêyî ku saniyeyek ji wextê ku Xwedê ji kerema xwe daye me, winda bikin, hewl bidin ku bikevin dilê mirovan. Em ê li her goşeyê dinyayê, heta ji destê me bê, tovên îman û muhebetê bireşînin.

Xwedê di dilê me hemûyan de agirê xwedîderketina dînê xwe pêxe.

Xwedê me muvaffeq bike ku em li pey Sehabeyên Kîram cihê xwe bigirin û bibin ji wan kesên ku Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) ji wan re gotiye **“birayên min”**. Amîn.

Kurteya Xutbeyê (Hutbenin Özeti)

HEYECANA TEBLÎXÊ YA SEHABEYÊN KÎRAM

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Divê di nav we de komek hebe ku gazî xêrê bike, emrê qenciyê bike û rê li ber xerabiyê bigire. Yên ku digihîjin felatê, ew in.” *(Sûreya Âl-i Îmran, ayeta 104)*

Gelî Musilmanên hêja!

Mijara xutbeya me ya îro, heyecana teblîxê ya Sehabeyên Kîram e.

Sehabeyên Kîram ew kes bûn ku Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) dîtibûn, guh dabûn wî, îman anîbûn û wekî musilman wefat kiribûn.

Wan peyama Resûlê Xwedê bi dil û can qebûl kiribû. Ragihandina vê peyamê ji mirovan re kiribûn armanca herî mezin a jiyana xwe. Ew ne tenê bi gotinan, lê bi jiyana xwe jî bûbûn nimûne ji mirovan re.

Hz. Ebû Bekir, Hz. Omer, Hz. Osman, Hz. Elî û sehabeyên din (Xwedê ji wan razî be), bi îmaneke xurt û bêyî tereddud, xwedî li vê dozê derketibûn. Wan ji bo belavkirina dînê Îslamê her cure fedakarî dikir.

Wan ev heyecana teblîxê ji Resûlê Xwedê wergirtibû. Çimkî Resûlê Xwedê ewqas xemê mirovan dixwar ku Xwedê di Qur'ana Kerîm de wiha jê re dibêje:

“Eger ew bi vê gotinê îman neynin, qey tu ji ber xema ku hemû îman bînin, êdî hema hema xwe dixwî û xwe dihelînî!” *(Sûreya Kehf, ayeta 6)*

Birayên hêja!

Sehabeyên Kîram jî bi heman heyecanê dijiyan. Wan dixwest ku mirov ji kufrê dûr bikevin, îman bînin û bigihîjin Cennetê. Ji bo vê yekê, amade bûn her cure fedakariyê bikin.

Resûlê Xwedê Mus'ab bin Umeyr şandibû Medîneyê. Mus'ab hê ku gihîşt Medîneyê, dest bi îrşad û teblîxê kir. Ew bi îxlas, samîmiyet û gotinên nerm, dilê mirovan bi dest dixist.

Sa'd bin Muaz jî rojekê bi hêrs hatibû cem wî. Lê Mus'ab bi nermî jê re got: **“Pêşî were, rûne û guh bide min! Eger tiştên ku ez dibêjim li te xweş nehatin, ez ê dev ji vê karê berdim û careke din te aciz nekim.”**

Ev gotin dilê Sa'd nerm kirin. Wî guh da Mus'ab û piştre îman anî. Misilmanbûna wî li Medîneyê bû sedema heyecaneke mezin.

Sehabeyên Kîram piştre li çar aliyên dinyayê belav bûn. Hin çûn Şam, Misr, Yemen û Semerqendê. Hin jî heta Hindistan, Çîn û Endulusê gihîştin. Wan hewl dida ku peyama Îslamê bigihînin mirovan.

Musilmanên hêja!

Îro tiştê ku em herî zêde hewcedarê wê ne, ew ufûq û şuûra Sehabeyên Kîram e.

Eger em jî wekî Sehabeyên Kîram bi esasên ku em pê îman anîne, bi îmaneke xurt bawer bikin û bi xema gihandina van esasan ji dilên mirovên ku hewcedarê wan in re bijîn, em dikarin zindanan jî bikin Medreseya Yûsufiyê.

Divê em wextê xwe winda nekin. Heta ji destê me bê, em hewl bidin ku bikevin dilê mirovan û li her goşeyê dinyayê tovên îman û muhebetê bireşînin.

Xwedê di dilê me hemûyan de agirê xwedîderketina dînê xwe pêxe.

Xwedê me muvaffeq bike ku em li pey Sehabeyên Kîram cihê xwe bigirin û bibin ji wan kesên ku Resûlê Xwedê (sallallahu aleyhi we sellem) ji wan re gotiye **“birayên min”. Amîn.**